

## รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก Preceptor's Participatory Supervision Model for Nurse Students in Clinical Practice Area

ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล<sup>1</sup>, วิภาพร พลับนิล<sup>2</sup>  
ศรันยา ดวงเดือน<sup>3</sup>, วัลลิดา ราชกรม<sup>4</sup>  
กุลธรา จงตระกูลสมบัติ<sup>5</sup>, ชัชฌิ คำภิบาล<sup>6</sup>

### บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล และเพื่อพัฒนารูปแบบ และประเมินประสิทธิผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก ผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มตัวอย่างได้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าเป็นที่เลี้ยงนักศึกษาพยาบาล หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ผู้บริหารการพยาบาลประกอบด้วยหัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ผู้ตรวจการหอผู้ป่วยใน ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงาน ณ หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 กลุ่ม และปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 กลุ่ม โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบการสังเกตแบบมีโครงสร้าง และแนวคำถามกึ่งโครงสร้าง แผนการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก และแบบสังเกตพฤติกรรมอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยง มี 3 ระยะ คือ 1) ก่อนนิเทศ 2) ระหว่างนิเทศ และ 3) สิ้นสุดการนิเทศ ผลการนำรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงไปใช้ พบว่า การนิเทศแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลชำนาญการ พยาบาลปฏิบัติการ และบุคลากร เกิดการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ และนักศึกษาพยาบาลได้รับการยอมรับเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมการพยาบาลของหอผู้ป่วย นักศึกษาพยาบาลรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง บรรยากาศการทำงานของทีมสุขภาพแบบกัลยาณมิตร และประสิทธิผลของรูปแบบ มี 3 ประเด็นดังนี้ 1) สร้างเสริมคุณลักษณะพยาบาลที่พึงประสงค์ 2) สร้างความวิญญานเป็นครูสำหรับอาจารย์ที่เลี้ยง และ 3) สร้างเครือข่ายทางการศึกษาวิชาชีพพยาบาล

**คำสำคัญ :** การนิเทศ, การมีส่วนร่วม, อาจารย์ที่เลี้ยง, นักศึกษาพยาบาล

### Abstract

This quality research objectives were: 1) to study the problems of clinical practice of nursing students, 2) to develop a participatory supervision model of preceptors for nursing students who practice in clinical practice and 3) to study the effectiveness of a participatory supervision model. The key informants and the sampling were professional nurses who perform duties as preceptors for nursing students in Pediatric Cardiac Ward, 2 Nursing administrators, including a head ward nurse, In-Patient Department's Supervisor of Queen Sirikit Heart Center of the Northeast, and Nursing Students who practiced at the Pediatric Cardiac Ward, 2 groups in Academic year 2016, and 2 groups in Academic year 2017, by purposive sampling. The research tool were document synthesis form, semi-structured questions, Participatory supervision plan for preceptors as supervised nursing students and behavior observation forms. Analysis data by content analysis.

The results showed that: There were 3 phases of supervision model, consisting of 1) before supervision, 2) between supervision and 3) after supervision. The results of using the Preceptor's Participatory Supervision Model were found that Participatory Supervision of Head Nurse, Professional nurse, Operating

<sup>1</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

<sup>2</sup>พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<sup>3,4</sup>พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<sup>5</sup>พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ผู้ตรวจการหอผู้ป่วยใน ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<sup>6</sup>พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ กลุ่มงานการบริการ โรงพยาบาลขอนแก่น



Nurses, and personnel support team to knowledge exchange, quality of nursing practice, and nursing students were accepted to join as part of the nursing team. The nursing students feel valuable in themselves, working atmosphere of a friendly, and the effectiveness of the model, there are 3 aspects as follows: 1) enhance desirable nursing characteristics, 2) building spiritual as a teacher for mentors, and 3) create a networking of professional nursing education.

**Keywords:** Supervision, Participatory, Preceptor, Nurse Students

## บทนำ

การนิเทศเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นนั้นจะขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของผู้นิเทศที่ต้องทำงานร่วมกับผู้ถูกนิเทศ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ผู้นิเทศนำมาใช้โดยให้นักศึกษามีโอกาสค้นคว้างานที่จะต้องปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ได้เรียนรู้และมีความเจริญงอกงาม ดังที่ สเปียร์ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือผู้ถูกนิเทศเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยใช้ความรู้ทฤษฎีเชิงวิชาชีพเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้กับผู้ใช้บริการสุขภาพ ให้เกิดภาวะสุขภาพดี ปลอดภัยจากความเจ็บป่วย และมีหัวใจ ความเป็นมนุษย์ (Humanize) ดังนั้นหลังจากที่นักศึกษาได้เรียนรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับการพยาบาลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว นักศึกษาพยาบาลจะต้องฝึกทักษะด้านวิชาชีพที่ต้องบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ โดยมีความพร้อมในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่เรียกว่าคลินิกหรือหอผู้ป่วย จากการศึกษาความพร้อมในการฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ยังพบว่าความพร้อมในการทำงานเป็นกลุ่มและความพร้อมในการศึกษาด้วยตนเองโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาล การนิเทศจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน

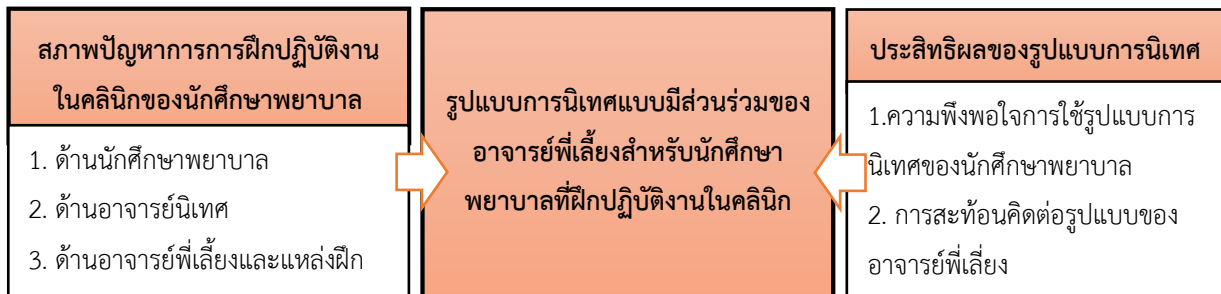
การนิเทศในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการนิเทศที่เกิดจากความสมัครใจของครูผู้สอนในการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนตามเป้าหมายที่กำหนดผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน และส่งเสริมการสร้างบรรยากาศของการพัฒนาวิชาชีพที่มีการเกื้อกูลกันและกันอย่างเป็นมิตร โดยมีผู้สอนงาน (coach) ซึ่งเป็นผู้รู้ที่เข้ามาส่งเสริมความรู้และฝึกฝนทักษะที่สัมพันธ์กับเป้าหมายที่ผู้สอนต้องการพัฒนาก่อนการสอน ทำการสังเกตการสอน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ และสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของตนเองจนสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนได้ตรงตามเป้าหมาย และมีพี่เลี้ยง (mentor) เป็นผู้คอยสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สอนสามารถพัฒนาบทเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากประสบการณ์นิเทศของผู้วิจัย ได้สำรวจและสรุปข้อสะท้อนคิดของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานจากบันทึกการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชา พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความรู้สึกกลัว และไม่มั่นใจเมื่อต้องขึ้นฝึกในสถานที่จริง เนื่องจากมีความวิตกกังวลว่าจะไม่สามารถตอบคำถามอาจารย์นิเทศ หรืออาจารย์พี่เลี้ยงได้ หรือไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมอย่างมั่นใจ ต้องอาศัยเวลานานในการปรับตัวให้เข้ากับอาจารย์พี่เลี้ยงบนคลินิก และจากการศึกษาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษามีปัญหาด้านการใช้กระบวนการพยาบาลที่ซับซ้อนขึ้นในแต่ละชั้นปี ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติทักษะวิชาชีพพยาบาล จากสถานการณ์ที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาพยาบาล อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศ ภายใต้แนวคิดการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการสอนงานและสร้างระบบพี่เลี้ยง และการพัฒนาบทเรียนการประเมินผลร่วมกัน

**วัตถุประสงค์การวิจัย**

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

**วิธีการวิจัย**

วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะดังนี้

**1) ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล**

ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าเป็นพี่เลี้ยงนักศึกษาพยาบาล หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ จำนวน 2 คน ผู้บริหารการพยาบาล 2 คน ประกอบด้วย หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ผู้ตรวจการหอผู้ป่วยใน ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ และนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงาน ณ หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน รวม 16 คน (กลุ่มที่ 1/ 2560 และ กลุ่มที่ 2/2560)

ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าเป็นพี่เลี้ยงนักศึกษาพยาบาล หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ จำนวน 2 คน ผู้บริหารการพยาบาล 2 คน และ สันทนาการกับนักศึกษาพยาบาล จำนวน 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนทางการพยาบาลจำนวน 1 คน และด้านบริการการพยาบาลจำนวน 2 คน

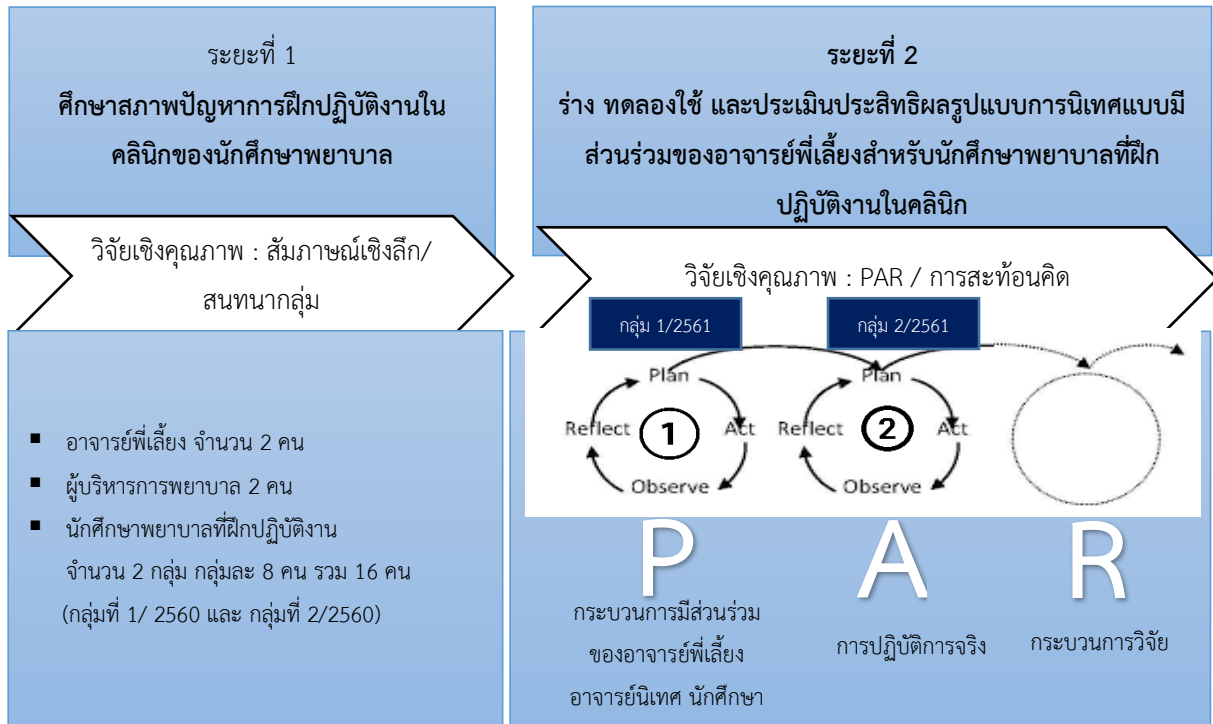
วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบสามเส้า

**2) ระยะที่ 2 ร่าง ทดลองใช้ และประเมินประสิทธิผลรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก**

ผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าเป็นพี่เลี้ยงนักศึกษาพยาบาล หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ จำนวน 5 คน หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ 1 คน และนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงาน ณ หอผู้ป่วยกุมารเวชศาสตร์หัวใจ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน (กลุ่มที่ 1/2561 และ กลุ่มที่ 2/2561)

ดำเนินการวิจัยโดยวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากอาจารย์ที่เลี้ยง จำนวน 2 วงรอบปฏิบัติการ โดยวงรอบที่ 1 ร่างและทดลองใช้รูปแบบในนักศึกษาพยาบาล กลุ่มที่ 1/2561 และวงรอบที่ 2 ใช้รูปแบบที่ปรับปรุงจากการทดลองใช้ในวงรอบที่ 1 และประเมินประสิทธิผลจอร์ูปแบบในนักศึกษาพยาบาล กลุ่มที่ 2 /2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิกที่พัฒนาขึ้น แบบสังเกตพฤติกรรมอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาพยาบาล และแนวคำถามสะท้อนรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนทางการพยาบาลจำนวน 1 คน และด้านบริการการพยาบาลจำนวน 2 คน



ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัย

## สรุปผลการวิจัย

### 1. สภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของ นักศึกษาพยาบาล

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการพยาบาล และพยาบาลปฏิบัติการ หอผู้ป่วยกุมารศาสตร์หัวใจ และ สนทนากลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ถึงสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษา พยาบาล ผู้วิจัยสรุปได้ 3 ด้านดังนี้

1.1 ด้านนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ สะท้อนว่า การเรียนรู้ในทฤษฎีอาจจะไม่ได้ครอบคลุมทุกโรค ดังนั้นจึงมีความกังวลว่าความรู้ และกระบวนการค้นคว้า อาจจะไม่มีเพียงพอ และส่วนใหญ่ใช้เวลาน้อยในการเตรียม ความพร้อม ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับองค์ความรู้เฉพาะทาง ทักษะการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยง และการสรุปความคิด รวบรวม และบุคลิกภาพและการเตรียมความพร้อมเฉพาะทาง และ บุคลิกภาพและความมั่นใจ

1.2 ด้านอาจารย์นิเทศ ส่วนใหญ่อาจารย์ นิเทศให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านความรู้

ทักษะปฏิบัติพื้นฐานก่อนฝึกปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำ และการ กำกับตนเอง

1.3 อาจารย์พี่เลี้ยงและแหล่งฝึก สะท้อน ให้เห็นชัดเจนปัญหา ด้านการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ เฉพาะทางก่อนฝึกของนักศึกษาที่ยังอยู่ระดับน้อยถึงปานกลาง ทักษะการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยง และการสรุปความคิด รวบรวม และบุคลิกภาพ ความกล้าแสดงออก และความ มั่นใจ

### 2. ผลการร่างและใช้รูปแบบการนิเทศแบบมี ส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

ผู้วิจัยร่างรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ของอาจารย์พี่เลี้ยง ที่ได้จากสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติงาน ในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล ที่ได้จากระยะที่ 1 ดำเนินการ วิจัยโดยใช้กระบวนการเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจำนวน 2 วงรอบ ประกอบด้วย

2.1 วงรอบที่ 1 ร่างรูปแบบและทดลอง ใช้รูปแบบ ผลการวิจัยอธิบายตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยง

ขั้นตอนปฏิบัติการ	กิจกรรม	ผลการดำเนินการ
P	ร่างรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยง ดังภาพที่ 3	<p>ได้รูปแบบการนิเทศ เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย</p> <p>1) ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ปฐมนิเทศจากอาจารย์นิเทศ</li> <li>- เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานโดยอาจารย์พี่เลี้ยง</li> </ul> <p>2) ขณะขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- สัปดาห์ที่ 1 Basic : ทบทวนความรู้เดิม</li> <li>- สัปดาห์ที่ 2 Specific : ความรู้ใหม่ที่มีความเฉพาะ</li> <li>- สัปดาห์ที่ 3 Integrate : บูรณาการความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ</li> <li>- สัปดาห์ที่ 4 Advance : สังเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้และประสบการณ์</li> </ul> <p>3) หลังขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การประเมินผลการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษา</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์พี่เลี้ยง</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์นิเทศ</li> </ul>
A	ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ระยะเวลา 4 สัปดาห์	<p>- สัปดาห์ที่ 1 Basic : ทบทวนความรู้เดิม</p> <p>กิจกรรม: จัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาทบทวนพื้นฐานวิชาชีพพยาบาล และเรียนรู้บริบทในคลินิก ทำความคุ้นเคยและปรับตัวกับทีมสุขภาพ สภาพแวดล้อม เรียนรู้กรณีศึกษาตัวอย่าง</p> <p>- สัปดาห์ที่ 2 Specific : ความรู้ใหม่ที่มีความเฉพาะ</p> <p>กิจกรรม: Pre-Post Conference , Team Round, case study และ Nursing Care ในทีม Case Manager</p> <p>- สัปดาห์ที่ 3 Integrate : บูรณาการความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ</p> <p>กิจกรรม: Case Manager, Nursing Round</p> <p>- สัปดาห์ที่ 4 Advance : สังเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้และประสบการณ์</p> <p>กิจกรรม: Case Manager, Nursing Conference</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การประเมินผลการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษา</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์พี่เลี้ยง</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์นิเทศ</li> </ul>
P	ร่างรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยง ดังภาพที่ 3	<p>ได้รูปแบบการนิเทศ เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย</p> <p>1) ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ปฐมนิเทศจากอาจารย์นิเทศ</li> <li>- เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานโดยอาจารย์พี่เลี้ยง</li> </ul> <p>2) ขณะขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- สัปดาห์ที่ 1 Basic : ทบทวนความรู้เดิม</li> <li>- สัปดาห์ที่ 2 Specific : ความรู้ใหม่ที่มีความเฉพาะ</li> <li>- สัปดาห์ที่ 3 Integrate : บูรณาการความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ</li> <li>- สัปดาห์ที่ 4 Advance : สังเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้และประสบการณ์</li> </ul> <p>3) หลังขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การประเมินผลการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษา</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์พี่เลี้ยง</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์นิเทศ</li> </ul>



ขั้นตอน ปฏิบัติการ	กิจกรรม	ผลการดำเนินการ
A	ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ระยะเวลา 4 สัปดาห์	<p>- สัปดาห์ที่ 1 Basic : ทบทวนความรู้เดิม กิจกรรม: จัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาทบทวนพื้นฐานวิชาชีพพยาบาล และเรียนรู้บริบทในคลินิก ทำความคุ้นเคยและปรับตัวกับทีมสุขภาพ สภาพแวดล้อม เรียนรู้กรณีศึกษาตัวอย่าง</p> <p>- สัปดาห์ที่ 2 Specific : ความรู้ใหม่ที่มีความเฉพาะ กิจกรรม: Pre-Post Conference , Team Round, case study และ Nursing Care ในทีม Case Manager</p> <p>- สัปดาห์ที่ 3 Integrate : บูรณาการความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ กิจกรรม: Case Manager, Nursing Round</p> <p>- สัปดาห์ที่ 4 Advance : สังเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้และประสบการณ์ กิจกรรม: Case Manager, Nursing Conference</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การประเมินผลการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษา</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์ที่เลี้ยง</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์นิเทศ</li> </ul>
O	ผู้วิจัยสังเกตสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาภายใต้การนิเทศของอาจารย์ที่เลี้ยงในหอผู้ป่วย	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ด้านนักศึกษา : นักศึกษาคลายความกังวล มีส่วนร่วมเป็นทีมสุขภาพ กล้าแสดงออก มีความมั่นใจที่จะร่วมเรียนรู้กับอาจารย์ที่เลี้ยงมากขึ้น</li> <li>2. ด้านอาจารย์ที่เลี้ยง: เข้าใจเป้าหมายการเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา สามารถจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ได้สอดคล้องความต้องการภายใต้บรรยากาศแบบกัลยาณมิตร การร่วมมือ และสนับสนุนการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างความมั่นใจ</li> <li>3. ด้านอาจารย์นิเทศ : ได้รับความช่วยเหลือในการดูแลนักศึกษาได้ครอบคลุมทุกประสบการณ์การเรียนรู้ในคลินิก จากอาจารย์ที่เลี้ยง และทีมสุขภาพอาทิเช่น แพทย์ ผู้ช่วยพยาบาล และเจ้าหน้าที่อื่นๆ</li> </ol>
R	ผู้วิจัย อาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาร่วมสะท้อนคิด และนำไปปรับปรุงวงรอบต่อไป	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ด้านนักศึกษา : นักศึกษาคลายความกังวล มีความสุขในการเรียนรู้ กล้าแสดงความคิดเห็นไม่รู้สึก "กลัวผิด" มีความภูมิใจ รู้สึกมีคุณค่า ที่ได้รับการยอมรับจากอาจารย์ที่เลี้ยงให้เป็นส่วนหนึ่งในทีมสุขภาพ</li> <li>2. ด้านอาจารย์ที่เลี้ยง: รู้สึกมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามากขึ้น เมื่อนักศึกษาเรียกว่า "อาจารย์" ทำให้ต้องการสอนและให้ประสบการณ์ที่ดี กับนักศึกษา เกิดความรู้สึกที่เป็นครูมากขึ้น และต้องการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นต้นแบบให้นักศึกษาได้</li> <li>3. ด้านอาจารย์นิเทศ : สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย และได้ต้นแบบการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดี ในวิชาชีพพยาบาล</li> </ol>
<p><b>ข้อมูลนำไปปรับปรุงรูปแบบในวงรอบที่ 2</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. กำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศ อาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษา</li> <li>2. การส่งข้อมูลผู้ใช้บริการก่อน Post conference กับอาจารย์นิเทศ</li> <li>3. การส่งบันทึกการพยาบาลกับอาจารย์ที่เลี้ยง</li> <li>4. การมีส่วนร่วมในการตรวจเยี่ยมทางการพยาบาลของอาจารย์ที่เลี้ยง</li> <li>5. การประเมินผลการเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม</li> </ol>		



ภาพที่ 3 รูปแบบการนิเทศที่สร้างขึ้นในการทดลองใช้

2.2 วงรอบที่ 2 นำรูปแบบไปใช้ และประเมินประสิทธิผล ผลการวิจัยอธิบาย ดังตารางที่ 2

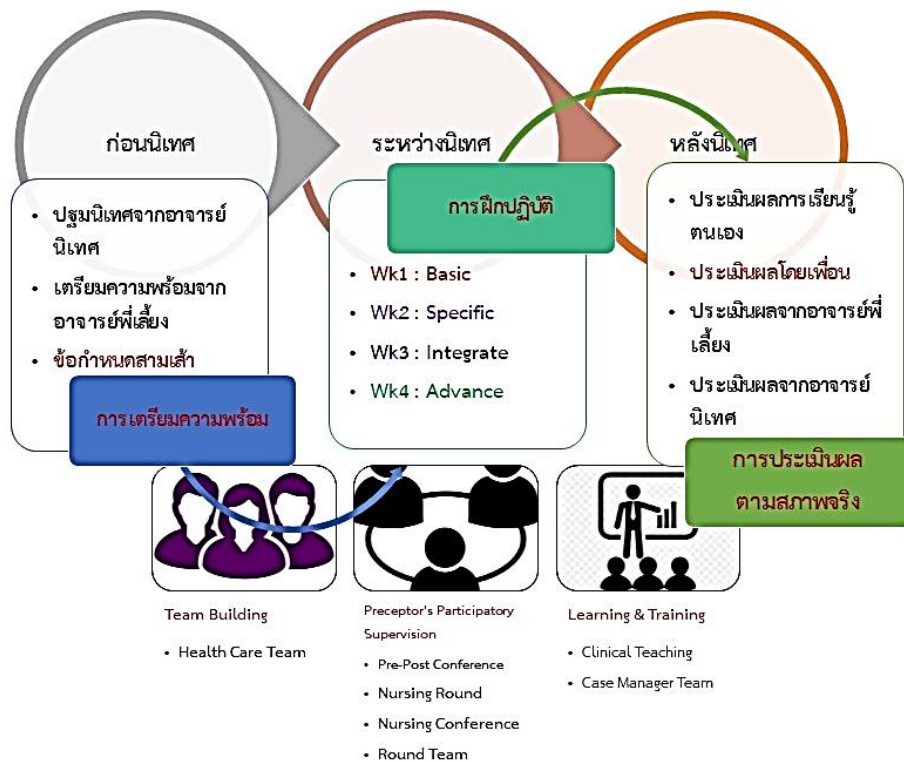
ตารางที่ 2 ผลการดำเนินการใช้และประสิทธิผลรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยง

ขั้นตอนปฏิบัติการ	กิจกรรม	ผลการดำเนินการ
P	ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศจากวงรอบที่ 1 ดังภาพที่ 4	<p>ได้รูปแบบการนิเทศ เป็น 3 ระยะประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน                     <ul style="list-style-type: none"> <li>- เพิ่มการกำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา</li> </ul> </li> <li>2) ขณะขึ้นฝึกปฏิบัติงาน                     <ul style="list-style-type: none"> <li>- การส่งข้อมูลผู้ใช้บริการก่อน Post conference กับอาจารย์นิเทศ</li> <li>- การส่งบันทึกการพยาบาลกับอาจารย์พี่เลี้ยง</li> <li>- การมีส่วนร่วมในการตรวจเยี่ยมทางการพยาบาลของอาจารย์พี่เลี้ยง</li> </ul> </li> <li>3) หลังขึ้นฝึกปฏิบัติงาน                     <ul style="list-style-type: none"> <li>- เพิ่มการประเมินผลการเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่ม ของนักศึกษา (Peer Evaluation)</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์นิเทศแบบสภาพจริง (Authentic Assessment)</li> </ul> </li> </ol>
A	ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ระยะเวลา 4 สัปดาห์	<p>- สัปดาห์ที่ 1 Basic : ทบทวนความรู้เดิม</p> <p>กิจกรรม: จัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาทบทวนพื้นฐานวิชาชีพพยาบาล และเรียนรู้บริบทในคลินิก ทำความคุ้นเคยและปรับตัวกับทีมสุขภาพ สภาพแวดล้อม เรียนรู้กรณีศึกษาตัวอย่าง , การสะท้อนคิด</p>



ขั้นตอน ปฏิบัติการ	กิจกรรม	ผลการดำเนินการ
A	ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการวงรอบที่ 2 ระยะเวลา 4 สัปดาห์	<p>- สัปดาห์ที่ 2 Specific : ความรู้ใหม่ที่มีความเฉพาะ กิจกรรม: Pre-Post Conference , Team Round, case study และ Nursing Care ในทีม Case Manager, การสะท้อนคิด</p> <p>- สัปดาห์ที่ 3 Integrate : บูรณาการความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ กิจกรรม: Case Manager, Nursing Round, การสะท้อนคิด</p> <p>- สัปดาห์ที่ 4 Advance : สังเคราะห์ และสรุปองค์ความรู้และประสบการณ์ กิจกรรม: Case Manager, Nursing Conference, การสะท้อนคิด, การประเมินตามสภาพจริง</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การประเมินผลการเรียนรู้ตนเองของนักศึกษา</li> <li>- การประเมินผลการเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์พี่เลี้ยง</li> <li>- การประเมินผลจากอาจารย์นิเทศ</li> </ul>
O	ผู้วิจัยสังเกตสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาภายใต้การนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยงในหอผู้ป่วย	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ด้านนักศึกษา : นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ กล่าวแสดงความคิดเห็น มีความภูมิใจ รู้สึกมีคุณค่า ที่ได้รับการยอมรับจากอาจารย์พี่เลี้ยงให้เป็นส่วนหนึ่งในทีมสุขภาพ</li> <li>2. ด้านอาจารย์พี่เลี้ยง : มีความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ต้องการสอนและให้ประสบการณ์ที่ดีกับนักศึกษา ร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้การบ้านนักศึกษาเพิ่มเติม คงไว้ซึ่งความรู้สึกความเป็นครูมากขึ้น และต้องการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นต้นแบบให้นักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น</li> <li>3. ด้านอาจารย์นิเทศ : การฝึกงานของนักศึกษาไม่ใช่ภาระของแหล่งฝึก หากสามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย และได้ต้นแบบการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดี ในวิชาชีพพยาบาล</li> </ol>
R	ผู้วิจัยร่วมสะท้อนคิดและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ด้านนักศึกษา : นักศึกษามีความสุขในการเรียนรู้ กำกับตนเองได้ มีความรับผิดชอบอยากรู้อยากเห็น รู้สึกมีคุณค่าในวิชาชีพพยาบาล ดังนั้นรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถสร้างเสริมคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพที่พึงประสงค์ได้</li> <li>2. ด้านอาจารย์พี่เลี้ยง : ต้องการให้มีนักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงาน นอกจากจะได้สร้างทีมสุขภาพแล้ว ยังได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น จึงสามารถสร้างวิถีสอนความเป็นครูของอาจารย์พี่เลี้ยงที่เป็นต้นแบบทางวิชาชีพได้</li> <li>3. ด้านอาจารย์นิเทศ : ได้ต้นแบบการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างทัศนคติที่ดี การสร้างความเป็นครูพยาบาล ดังนั้นรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นและสร้างเครือข่ายทางการศึกษาได้อย่างมีคุณค่าต่อวิชาชีพพยาบาล</li> </ol>





ภาพที่ 4 รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

### 3. ประสิทธิภาพรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

จากการทดลองใช้ การใช้รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิกที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยก่อนฝึกปฏิบัติ ระหว่างฝึกปฏิบัติ และหลังฝึกปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนทุกระยะแบบสามเสา ประกอบด้วยอาจารย์นิเทศ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษา เกิดประสิทธิผลการใช้รูปแบบการนิเทศ 3 ด้าน ดังนี้ 1) สร้างเสริมคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพที่พึงประสงค์ 2) สร้างวิถีสถิตยธรรมความเป็นครูของอาจารย์พี่เลี้ยงที่เป็นต้นแบบทางวิชาชีพได้และ 3) สร้างเครือข่ายทางการศึกษาได้อย่างมีคุณค่าต่อวิชาชีพพยาบาล

#### อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิกที่พัฒนาขึ้น อาศัยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่มีความร่วมมือสามเสา ประกอบด้วยอาจารย์นิเทศ ผู้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร อาจารย์พี่เลี้ยงจากแหล่งฝึกปฏิบัติงาน และนักศึกษาผู้ถูกนิเทศ กระบวน

การพัฒนาดังกล่าวเกิดจากการมีส่วนร่วม ความร่วมมือตั้งแต่การกำหนดสภาพปัญหาของการฝึกปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันและแก้ไขพัฒนาปัญหาได้ตรงกับความต้องการของทุกฝ่าย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เป็นการนิเทศที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดในปัจจุบันที่มีนวัตกรรมการนำประยุกต์ใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างได้ผล มีหลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็น การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบประชาธิปไตยการนิเทศแบบร่วมพัฒนา การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การนิเทศแบบพัฒนาการ และการนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลง จะเห็นได้ได้ว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก สามารถสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพได้สอดคล้องกับการศึกษา ของ Tattle (2000) บทบาทของผู้นิเทศแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดการตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงที่ตรงข้ามของนักอายุรศาสตร์ ในการปฏิบัติงานทางการแพทย์ พบว่าประสบการณ์การเป็นผู้นิเทศเพื่อให้เกิดความสำเร็จนั้นเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นต้องให้การฝึกอบรมและสนับสนุนผู้นิเทศมีความรู้ ทำให้การปฏิบัติงานมีความราบรื่นประสบผลสำเร็จยึดมั่นขอบเขตของการศึกษาได้อย่างเหมาะสม และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาประสิทธิภาพ



ของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลระนอง ที่พบว่านอกจากการมีคู่มือการนิเทศแล้ว ยังต้องมีแผนการนิเทศทางคลินิกแบบมีส่วนร่วม จึงจะทำให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ นักศึกษาจะเกิดความสุขในการเรียนรู้มีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการพัฒนาแบบแผนการนิเทศทางคลินิกแบบมีส่วนร่วมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ที่มีความพึงพอใจต่อการนิเทศทางคลินิกหลังได้รับการใช้แบบแผนการนิเทศทางคลินิกแบบมีส่วนร่วมของพยาบาลวิชาชีพสูงกว่าก่อนได้รับการใช้แบบแผนการนิเทศทางคลินิกแบบมีส่วนร่วม และการเตรียมความพร้อมในระยะก่อนการนิเทศของการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนคลินิกของนักศึกษาพยาบาลสามารถลดความวิตกกังวลและสร้างความมั่นใจในการฝึกงานได้ สอดคล้องกับการศึกษาผลของการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผนสำหรับนักศึกษาพยาบาล ศาสตราจารย์ระดับชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส พบว่าการเตรียมความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยสำหรับนักศึกษาพยาบาล ลดความกังวลและนักศึกษามีความพึงพอใจมากขึ้น โดย อาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีเวลาในการทบทวนและฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น

นอกจากผู้เรียนจะเกิดความสุขในการเรียนรู้แล้ว ผู้นิเทศก็ได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ กระบวนการนิเทศ และเกิดคุณภาพในงานบริการพยาบาล สอดคล้องกับผลการสร้างรูปแบบการนิเทศงานการพยาบาลของโรงพยาบาลตรอน จังหวัดอุดรธานี ที่ให้ความสำคัญกับมาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาลของสภาการพยาบาล ด้านการบริหารการพยาบาล ด้านระบบการบริหารงานบุคคล องค์การพยาบาลต้องมีหน้าที่นิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลให้ถูกต้องตามมาตรฐาน การปฏิบัติโดยการนิเทศทางคลินิกเป็นกระบวนการหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ รับผิดชอบการปฏิบัติงานของตนเอง ให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยอย่างปลอดภัยในทุกสถานการณ์ และเป็นกระบวนการที่ช่วยให้งานมีคุณภาพและปริมาณตามที่ต้องการ นอกจากนี้ รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นยังเป็นส่วนที่ช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง โดยในกระบวนการนิเทศผู้นิเทศได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้สอนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การสะท้อนคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้สึกและ

ความคิดในชั้นเรียน 2) มีการประชุมนิเทศรายวิชาอย่างองค์รวมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน 3) ยอมรับความแตกต่างของความเชื่อในผู้เรียน 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองเพื่อหาทางเลือกของตนเองได้ 5) สร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนโดยผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่น่าไว้วางใจและห่วงใยผู้เรียน 6) เป็นผู้ประสานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้มีส่วนร่วม 7) มีความสามารถในการเป็นผู้ปฏิบัติสามารถสาธิตการปฏิบัติได้และมีประสบการณ์ในการสะท้อนคิด สามารถเป็นที่เล็งผู้เรียนในการเขียนสะท้อนคิด ได้ 8) ช่วยเหลือให้ผู้เรียนในการตั้งคำถามที่ตามความเป็นจริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตามมุมมองของผู้เรียน และการนิเทศสามารถสร้างเครือข่ายการศึกษาระดับวิชาชีพพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ

### สรุป

รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เล็งสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิกเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญรูปแบบหนึ่ง ซึ่งการนิเทศงานในหอผู้ป่วยนั้นนักศึกษาพยาบาลต้องเผชิญกับสภาพจริงของการประกอบวิชาชีพในอนาคต ต้องมีการปรับตัว เรียนรู้ ความเสี่ยง และเกิดผลการเรียนรู้ภาคปฏิบัติตามรายวิชา กำหนด ซึ่งอาจารย์นิเทศไม่สามารถดูแลนักศึกษาได้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เล็งที่มีความเชี่ยวชาญในบริบทของหอผู้ป่วย ช่วยเติมเต็มความรู้ ทักษะ และส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพ และนักศึกษายังได้เรียนรู้จากต้นแบบวิชาชีพพยาบาลที่หลากหลาย นอกจากนี้ อาจารย์ที่เล็งเกิดความภูมิใจ และรู้สึกมีส่วนร่วม ยอมรับนักศึกษาพยาบาลเป็นหนึ่งในทีมสุขภาพ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร และตระหนักรู้การเป็นครูที่ต้องสร้างทายาทวิชาชีพพยาบาลในอนาคต และไม่ว่าการนิเทศจะดีเพียงใดก็ตาม ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงควรทำอย่างรอบคอบและระมัดระวังความรู้สึกของผู้ถูกนิเทศ การให้โอกาสในการแก้ไข ปรับปรุงจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน

### ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 นำรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้น ขยายผลการใช้ในรายวิชาปฏิบัติอื่นๆ
  - 1.2 นำรูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการนิเทศพยาบาลจบใหม่

- 1.3 นำองค์ประกอบของการนิเทศที่ได้จากการพัฒนารูปแบบไปพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศ
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
- 2.1 ทำวิจัยกึ่งทดลองในการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปปรับปรุงให้รูปแบบมีคุณภาพมากขึ้น
- 2.2 ศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศพยาบาลฉบับใหม่ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เหมาะสม
- 2.3 พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงสำหรับนักศึกษาพยาบาล
- เอกสารอ้างอิง**
- กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ และอภิสรร์ ภาชนะวรรณ. (2561). การนิเทศการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. 4 (1); 193-206.
  - Spears, Harold. (1967). *Improving the Supervisor of Instruction*. New Jersey: Prentice-Hall.
  - ศิริจิตร จันทร์ และ ธัญลักษณ์ บรรลิจิตกุล. (2555). ความพร้อมในการฝึกปฏิบัติในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. วารสารพยาบาลสภากาชาดไทย. 5 (1) มกราคม – มิถุนายน ; 32-45.
  - ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2560). แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย. 37(1); 203-222.
  - จิตารัตน์ เลิศวิทยากุล และลัดดา พลพุทธา. (2561). การศึกษาการใช้กระบวนการพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงานบนคลินิก ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 8(2) กรกฎาคม – ธันวาคม ; 76-88.
  - ไพรัช ชารีแก้ว. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญตามแนวทางการนิเทศภายใน. (Online).
  - อรุณรัตน์ อินทสุวรรณ, รุ่งนภา จันทร์ และ อติญาณ์ ศรีเกษตริน. (2559). ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลระนอง. วารสารกองการพยาบาล. 43(3): กันยายน-ธันวาคม; 25-43.
  - ศุภรัตน์ แจ่มแจ่ม วิรดา อรรถเมธากุล และดวงแข พิทักษ์สิน. (2561). ผลของการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผนสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 20(3) กันยายน – ธันวาคม ; 147-163.
  - วันทนีย์ ดันติสุข. (2556). การพัฒนาแบบแผน การนิเทศทางคลินิกแบบมีส่วนร่วมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีสคัย.
  - กัลยา หนูแก้ว และ พงศ์พิชญ บุญดา. (2560). การสร้างรูปแบบการนิเทศงานการพยาบาลของโรงพยาบาลตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์. การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ครั้งที่ 1 วันที่ 8-9 ธันวาคม 2560 สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
  - ทรงสุดา หมั่นไธสง, วชิร อมรโรจน์วรวุฒิ, ชลกร ทรงศรี, กชกร เพ็ญชัย, อัจฉรา มีนาสันติรักษ์, อภิรติ์ เจริญกุลและ คณะ. (2561). การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงสำหรับนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 8 (ฉบับพิเศษ) ตุลาคม ; 150-163